

Колесніченко А.С.

асистент кафедри економічного аналізу та обліку,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Податки виступають необхідною та невід’ємною складовою майже всіх економічних відносин, що формуються на світовому ринку. Крім цього, податкові важелі є найдієвішим інструментом примусу держави на шляху виконання ключових функцій останньої. Саме тому дослідження засад формування податкової системи залишається важливим аспектом для розвитку сучасної економічної науки.

Організаційні та практичні аспекти побудови податкової системи знаходяться в центрі уваги досліджень багатьох науковців, серед яких праці: О. Василика, В. Андрущенка [1], А. Крисоватого [2], В. Федосова, Ю. Іванова [2], В. Письменного, М. Кучерявенка та ін. При цьому, питання в сфері теорії оподаткування та удосконалення методичних засад сучасної податкової системи залишаються нерозкритими й досі.

Однією з провідних категорій в теорії оподаткування є термін «податок». Особливості щодо трактування його змісту полягають в комплексному сприйнятті його правових, економічних і господарських ознак.

Сутність податків, виходячи із практичної системи координат їх застосування, виражається у трьох функціях: фіскальній, регуляторній та контрольній. Фіскальна функція полягає у тому, що податки слугують основним джерелом наповнення дохідної частини бюджету. Регуляторна функція податків виражається в тому, що за їх допомогою держава може здійснювати регулювання шляхом стимулювання або стримування підприємницької діяльності у різних сферах економіки. Контрольна функція податків включає оцінювання податкової системи, здійснення дієвого контролю джерел доходів і витрат.

Цілеспрямоване впровадження системи оподаткування для досягнення поточних і стратегічних завдань реалізується в контексті податкової політики, яку проводить держава. Вона включає діяльність держави у сфері встановлення, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів до централізованих фондів грошових ресурсів держави.

Податкова політика повинна бути спрямована на забезпечення податкового планування на підприємстві та ведення податкового обліку. Крім цього, податкова політики має ґрунтуватися на налагодженому механізмі

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством

податкового обліку. Враховуючи те, що правильність його ведення та своєчасне відображення податкових операцій у податковій звітності є однією з основних умов ефективної діяльності суб'єктів господарювання, облікове забезпечення звітності щодо відтворення податків і податкових платежів є надзвичайно важливим.

При формуванні податкової політики, держава може сприяти зростанню чи спаданню господарської активності. Це досягається шляхом збільшення або скорочення державної маси податкових надходжень, зміни форм оподаткування та податкових ставок, звільнення від оподаткування окремих галузей виробництва, створення сприятливої кон'юнктури на ринку, умов для розвитку пріоритетних галузей економіки, реалізації збалансованої соціальної політики тощо. Використовуючи різні податкові пільги, держава утримує пропорції в економічній структурі виробництва й обміну, у розвитку продуктивних сил та здатна їх регулювати. Тобто, від грамотної організації оподаткування залежить реалізація суспільного продукту, темпи нагромадження капіталу і технічного оновлення виробничого потенціалу держави [1].

Сучасна податкова система відтворює прагматичну комбінацію різноманітних форм і методів оподаткування, покликаних гармонійно представляти всю сукупність суспільних відносин, функцій і пріоритетів державного розвитку, яка покликана орієнтуватися на передовий науковий досвід, максимально наближаючись до ознак оптимального оподаткування [4].

Чинне податкове законодавство містить багато суперечливих та неоднозначних положень і трактувань, що впливає на якість організації податкової політики підприємства та її використання як засобу оптимізації оподаткування в процесі податкового планування. Правила оподаткування повинні бути зрозумілими і чіткими як для фіскальних органів, так і для суб'єктів підприємницької діяльності, а збільшення повноважень контролюючих органів повинні бути обґрунтованими і сприяти збільшенню надходжень до бюджету, запобігаючи нарощенню впливу факторів згортання бізнесу та тінізації економіки [3].

Таким чином, теоретико-організаційні аспекти формування сучасної податкової системи ґрунтуються на понятті податку, його функцій, дотриманні основоположних принципів оподаткування з метою вибору й забезпечення економічно обґрунтованої податкової політики держави.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Іванов Ю. Б., Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система: підручник. Київ: Атіка, 2006. 920 с.
3. Кузьменко Г. І. Організація податкової політики підприємства відповідно до вимог чинного законодавства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20 (1). С. 337-344.
4. Турянський Ю. І. Теоретичні засади формування ефективної системи